

لښېناو کام ئا ما نجد ا شېش و شوق د درېست بڼه کړتۍ تاييدت لښه رڼمدا ؟ ... تاهير حاجي د سښان

(سپږمين کړنگړی ئا بوری ښې کړتۍ تاييدت لښېرڼې پښدانی
ئا بوریدا). ئېم ناو نيشانی ئو کڼفرانسې بوو لښو ميدياکانی
هډرڼمدا د رباری ئو ښې کړتۍ تاييدت د ښېگڼښت لښېرڼې و
پښچون و بوژاندنډوې ژرځانی ئا بوری لښه رڼمدا.

قڼاخکې حکومتي هډرڼمې کوردستان سرقاې بڼرنامې و پلانکې بڼ
فرښتنی کړتۍ گشتی بڼ کړتۍ تاييدت و پاساوی جڼراو جڼر
د هډنډتوې کڼ ئو ښېگایې چارې سډرکې گونجاوې بڼ لانی کڼمې د ربار
کردنی حکومتي لښو قڼیرانې دارايی تڼی کڼوتوې، و تالوې ښېگایې شېوې
جڼرېک لښخڼم و ئازاری خڼکې هډزار کړاوکې کڼم بکاتوې. ئو
ښېگایې کڼ لښهاتودا هډندې تر بڼکاری زیاتر د بکات،
بښو شېوې و حکومتي و سډرانی ئو حکومتي کوردیې شیکاری بڼ
د بکات، تا بڼ جڼرېک بڼ وایيک لښو کڼم ښېگڼ دا دروست بکات و دواچار
بښېتې مایې دښت خڼشی لښ کردن لښلایڼ کڼم ښېگڼوې.

(ښوځانی دښوېتې دیکتاتورکڼ لښوېتانی ښوېتې تدا، ئېگڼرچي
خواستی زڼریندې چينوتوې ژرښتم لښکړاوکڼ بوو و بڼ ئېندازېکې
زڼریش ئو چينوتوې ژانې قوربانې زڼریان دا، تائو دښوېتې تانې
بڼوځنډت و لښجڼیدا نڼک دښوېتې تکی دیکې چڼوسډنډر جڼگڼیان
بگړتېوې، بڼکو هډزوتوانا و ئیرادې بڼ ئو زڼریندې بگړتېوې و
کڼم ښېگڼ کڼ بڼڼ خاوڼ ژيانېکی شډرافڼتمڼ ندانې و ئازادی و
کڼرامې تيان پارېزراو بڼت، بڼڼام ئېم بڼچونو داوایانې لښلایڼ
زلهڼزانی سډرمايې داريوې مایې گڼتې جايې بوو. چونکې ئوان کاتېک
هاتن دښتيان وډرديې جڼنگ و ښوځاندنی ئو دښوېتې تې
دیکتاتورانې، بڼ ئو نڼهاتن تاکڼم کې ئو کڼم ښېگایانې بکڼ
تازيانېکی باشتروې دښت بهڼن، بڼکو بڼ ئو هاتن تائو جڼر
ژيانېش هډیانې ئو وېشيان لښ بستڼنډوې. دښوېتې تې دیکتاتورکڼ
لښوېتانی ښوېتې تدا بڼرهڼمې سډردمې دوو بلېکی جيهان بوون و
ئيلهاميان لښو دوو جڼمسډرگيریې بڼدښت د هډنډا.
بڼ پڼچڼوانوې، هاتنی دښوېتې ئېمريکاو هاوپېيمانې کانی لښکاتې
جڼنگې يېکڼم و دوېمې کڼ نداودا، بڼ کڼ تايهڼنان بڼو جڼرې دښوېتې تانې
بوو کڼ بڼرهڼمې ئو سډردمې ملمانې کانی نښوان بلېکی سډفیتې و

ئەمەرىكاي بون. يانى كەتاي ھەنان بىقەناخى ئەركى دەۋىت
لەبەرانىڭ كەمەگە داۋ سىپاردنى ئۇ ئەرگە بىجەردە دەسەتەتەكى
ھەجگار دەندەتر كەلەتەر ۋە خاۋەندارانى كەرتى تايىتە بىلەن ۋە
دەبەن. ئەستەلەكەي ئۇ دەۋىتە تەنەي جەنگى تەدەي ۋە ئەۋەنەشى ھەشتە
جەنگى تەنەكەۋتە، ژيان ۋە گوزەرانى چىنى كەركار ۋە بەرھەمەندەران
ئەتەر بىلەن قورستە داۋەۋەتە دەن، ۋە ئەۋە چىنەيەشى كەدەستە گرتە
بەسەر ژيان ۋە گوزەرانى كەمەگە كەندە تادەت دەۋەمەندەتر دەن ۋە
بەئەندەزەيەك پەناسەي مەفياگە رەشىان تەپەندە).

شەۋەشەۋەقەدان بەكەرتى تايىتە لەپەنەۋ ئەمانج ۋە خواستە گەۋە
سەرمەيەدارە كەندەي ۋە لەۋەگەيەۋ دەستە دەن بەلەسەندەۋەي ئۇ
بەشەنەي كەتايەتەش بەگەشتەتى كەمەگەۋە، ئەتەر كەرتى تەندروستە
بەتەيان كەرتى پەروەردە يان كەرتى كەركار ۋە خەمەتگوزەريەكان بەتە
تەدەگەت بەكەرتى كەشتەكە. يانى ئەتەر ھەموۋ شەك بەپەرە دەبەت ۋە
دەشەتە ۋە پەرەيە بەدەيت ئەگەر دەتەۋەتە مەنەكەت بەيەتە
بەرخەۋەندە يان نەخەشەت ۋە پەرەيەتە ئەۋەكەت دەركەي نەخەشەنەكان
كەۋە نەبەن لەبەردەمەتە ئەگەر پەرەيە پەۋىستە پەندەبەت بە
چارەسەريەكەت، يان كەتەك دەستە دەبەيت بەئەۋەي گەپەك پەكەيتەيان
تەفەيەكەت ئەشەن كەيتەۋە دەبەتە ئەستەۋە سەريە مەنگە لەيادە
بەتەمەكەخاۋەنەي كەركارەكە دەتە ۋە داۋەي پەرەكەت لەدەكەت كەتە
كەركارەكەي ئەۋەت بەكەرھەنەۋە، خەگەر پەرەت نەۋەۋ ئەۋەكەت
زەربەئەسانەي كەركارەكەت دەبەتە، ئەۋەيە ئەۋە كەرتە تايەتەي
بەشەۋەشەۋەۋە باسەي لەدەكەن. يانى كەمەتە خەي دەدەتەۋە لەۋە
ئەركەنەي لەسەرشەنەيتە كەدەبەن كەردەنە ژيان ۋە كەر ۋە گوزەرانى
ھەۋچەرخەنەيە بەتەك بەتەكە دانەشتەۋەكەي، ۋە ئەۋە ئەرگە دەسەپەرەتە
بەخاۋەن سەرمەيەدارەكەي دەندەي تەكەۋە كەقازانجەكەنە خەي نەبەتە
ھەچ شەكەتەر نەناسەتە. بەيە ئەرگە سەرجەمە چىنەتەۋە
بەرھەمەندەرانەكەنە لەۋە مەيدەنەدە بەئەگەن ۋە لەگەنەدەن بەۋە پەلەنەي
كەمەتە سەربەگەرەتە. (لەسەدەي نەزەدەيەمەدە دەۋەتە بەرەتەنەيە لەۋە
گەۋە سەرمەيەدارەكەنەۋە ھەلومەرجەكەي ۋە زەمەتەنەدروستە كەردە
چىنى كەركار ۋە چىنى جەتەر لەۋە ۋە تەدە، كەبەشەكەي زەريەنە چەرە
كەرانە ۋە تەتە بەجە بەھەنە ۋە لەۋەگەيە زەرمەلەۋە ئەۋەنەي ئەۋە
مەملەكەتەنە كەرانە كەدەكەرانە داگەرگەي ئەمپەرەتەريەتەي
بەرەتەنەيە، لەۋەگەيەشەۋە گەۋە سەرمەيەدارەنە دەستەنە گەتە بەسەر
زەۋەيەزەريە جەتەرەكەندە ۋە بەخەيەنە قەرخەنە كەردە بەئەزەنەكەي
تەقەتە پەۋەكەنە بەدەنە ھەق دەستەكەي زەركەم بەكەركەرانە بەخەيەنە
سەرمەيەگوزەريان تەدە كەدەقازانجە زەريەنە ۋە دەستە
دەھەنە، پەرتەكەي سەرمەيەي مەركەس.)^۶

فرشتی ئو کورته گشتیان بکورتی تایبته لپښانو باشتوکردنی
ژیان و گوزلرانی ئو چینوتوئڅو کره و رگران دا نیه که له هره مده
ژانده کار ده که نه، بېلکو له پښانو وده ست خستنی قازانجی زه به لاهی
نه و که میانیا نه دایه که ده ست ده بن به نه و کار. له بیرمان
نه چته، دروست کردنی بزوتنه وای توند وای ئیسلامی داعشیش په یو سته
به و ئامانجه و، پېش نه وای داعش دروست بکړه، له عراق و
هره مده، چینوتوئڅو به ره مه نږو کره و رگران کان جړک له زیانیان
هېو، که سړوشتی مړ فیش وایه تا نه وکاته ی زیان باشتو بېته، مړه
توانای بیرکردنه وای باشتی ده بته و و له شوېن خه ناسینی زیاتری
ئیراده و هه شپاری سیاسی خه یدا ده بته، نه و ویش ده توانی بېته جړک
له وای نه و چینتو ژانده ی عراق و هره مده بېنه خاوه هه شپاری سیاسی
چینایه تی خه یان، بېلکه مده خواستی ده و تانی زله یزی سه رمایه داری به
نه و ئامانجه نیه له و و کیلانه ی داینه اون له واته تانی
ژه هه اته ده، بېلکو به له سندنه وای زیاتری زیانو گوزلرانی
په هیانه یه. چونکه گره زیانیه که مېلکه کان به گشتی به و سه رتر
به واته نه وکاته قازانج به زله زن و شریکاته کانیه که مده بېته و
یان نامه نه. به ره مه نانی داعشیش به نه ندازه یکه په یو سته به و
ئامانجه ی زله زن و و کیله کانیه نه و. نه ستایش به مړه جکه داعش
که تایی په دهنن که بتوانرته گره رنتی به نه و گوره سه رمایه دارانه
دابین بکړته تاده ست بکړن به که کردنه وای قازانجه کانیه.

لڼو ټاټوبي نړۍ ته ورپاڅي زړه ټيټه کومپاني او کارگر و شريکات
چراغ ټيټه کان بارگر و بندۍ خپل پچايي و ويان کړي نړۍ ته
و ټاټوبي کي هڅي کار ټيټي اندا هزرانو، لږ یشدا د وټت نړۍ ته
هيچ ټيټه گريک دروست بکات لڼو پڼاو دا کي به هزران کړي کار به کار
کران. چونکي خواستي د وټت ټيټي سرمايه داران ته نه و د ستخستني
قزاجي زياتره. ديار لڼو ټاټوبي نړۍ ته ورپاڅي کي م د وټت د ست
د بات به لڼو سندنو وي نړۍ ته خواستنا ټيټه کي لڼو لايڼ بزوتنډ و کړي کار و
پارته سياليست ټيټه کي و به د ست هاتبو لڼو سندنو ټيټه ابرودا، وټه بر و
به کي رتي تايي د دات و باج و خراج زياتره د کات لڼو سر زريني
تاکي کي کي مټي گي.

ئەم سەددەيە بە دەوڵەتانی سەرمایەداری ئیتر بەسەدەي هاربونی تەواوەتی دەناسرەت و تاکەڵەوتی سەرمایەدار تەواو بەئامان دەبەت. وانەزانین جەنگەکانیش پەيوەست نیە بەخواست و مەیلەکانی کەرتی تایبەتەو، بەڵکو ئەو جەنگانەیش دەرئەنجامی خولیاو ئامانجەکانی کەرتی تایبەتی سەرمایەداران. بێنن سوریا بەچ ئەندازەیک کاول کراوە، ئاخە ئەو لەپەناو بەرژەوێندی کام چینی کەمەڵایەتیدایە؟ ئاخە گەر ئامانج ەوخانی ژەمەکەي ئەسەد بوایە، چ پەویستی دەکرد

کای شارو گوند کان کاول بکرت و ملان مر فی سیفیل بکوژرت و ناوار بکرتن؟ یان لءءراقدا ئو کاول کاری لءپءناو بءرژرت و ندی کام چینی کءمءایءتیدایء؟ لءبیرمان نءچءت کاتءک باس لءئاو دانى و بنیات نانءو دءکرت لءدواى نءمانى داعش، ئو تءنها لءپءناو وءگء خستنى کءرتى تاءبءتدایء. ئامانج لءهءنانى داعش بءشکست پءدانى ئیرادى جءماو ریانى ئو چینء بءرهءمءهءنءرء بوو، چونکء کاتءک ئاستى هءشیارى سیاسى چینایءتى لاواز بوو ئءوکات بواری دزینی سامانى کءمءگء زءر ئاسان دءبءت، لءو تانى ئءژهءءا تیشدا، ئامانج ئو کارىء کءدءو تانى زلهءزى سءرمایءدارى بءشوءنیءو، ئءستایش بءئءندازءیک ئو ئامانجانء و دءست هءنراون و ئاستى هءشیارى سیاسى چینء هءژارکراو کء هءنراو تء ئاستءک کءبءءین لءو قءناخءدا نیء کءدءو تمءداران ترسى بءریاکردنى شءشء کءمءایءتیان هءبءت لءو چینء کءمءایءتیء، ئو گءرءنتیءیش بءخءى دوا ئامانجى خاوءن سءرمایءدار زءبءلاخءکانء. کاتءک هءزى کارى هءرزانو ئامادء هءبءت، ئءوکات بءءءزانء سءءعاتى زءر و بءپءدانى کرءیءکى کءم دءتوانرءت قازانجءکى زءر و دءست بهءنرءت بء خاوءن سءرمایءدار کان، لءم نءو دا حکومءتءکانیش قازانجى باشتى دءکءن. چونکء لءو دا، هءروءک چءن لءم بیستوپءنج ساءى ءابردودا دزى بءشوماریان کردو، بءهءمان شءو بءردءوام دءبن لءو دزى کردنانءیان لءرءیشدا دءبءت چاو ءءءى ءوت و ءءجا بونى زیاتى چینء هءژارکراو کء بین، بءگشتى برءودان بءکءرتى تاءبءت لءهءر بوارءکدا بءت، بءبردنء پءشى بءرهءمءهءنانى کءمءایءتى نیء کائامانج لءى خءش گوزارانى بءت بء گشت کءمءگء، بءءکو بردنء پءشى کءرتى تاءبءت بء و دءست خستنى قازانجى بءشومارء بءخاوءنانى شءریکاءتءکان و هءنانى هءژارى زیاتریش بء زءرینءى کءمءگءکان. کاتءک ژیان بکءو ءءتء دءستى بءرهءمءهءنءرانى ءاستءقینء لءکءمءگءدا، ئءوکات لءبرى برءودان کءرتى تاءبءت برءو بءکءرتى گشتى دءدرءت و بءهءرءو زى کردنى بءرهءمءهءنان جءگای خءى دءگرت لءنءو گشت کایءکانى کءمءگءداو کءتای دءهءنرءت بءو خاوءندارءتى تاءبءتء کءئءستا خءى سءپاندو بءسءر گشت ئامرازءکانى بءرهءمءهءنان و گشت کایءکانى ژیاندا، زءرجار وادءتء پءش چاو کءژیانءکى وامءحء بءت و مرءف ناتوانءت برءو بدات بءژیان لءکاتءکى وادا، بءءام ئاخء ناکرءت ئءمء پرسىارءک لءخءمان بکءین و بءءین: ئءگءر لءبرى ئءم بءکارى و هءژارىء زءرءى یءخءى بءسء بءشءى دانىشتءوانى ئءم سءرزءمىنءگرتو، ءءزانءکار بء پءنج کاتءزمءر کورت بکرتءو لءءءءکدا، ئایا ئءوکات ناتوانرءت کءتای بءبءکارى و هءژارى بهءنرءت؟ ئو قازانجء خءیاءیى ئءستا لءژر دءستى چینءکى

ڪم ما پڻ تيڊاين، ئن وڪات ئاوا چين ڪ جڳاي نابتو لئو
ڪم مڱي ڪي خب بڙو ٻڌاو ئن وانيش دبت لھ ريوار ڪدا بت
ڪاري ٿانئي خيان بکن و نابند خاون قازانج، ببکو وک مرڦ ڪي
برھ مھندر مافي ٿيانين دببت.ئاخ ناڪرت ٿيانئي ڪي وا جڳي
ببتو لئو ڏيدي ڪم مڱگادا؟

تاهیر حاجی حسن

09/10/2016